

ଅନ୍ତିମ ଶିକ୍ଷା

ନଗେନ ଶହୀଦ

ପ୍ରଗତିଶୀଳ ମୁଦ୍ରା ଟ୍ରଷ୍ଟ
କଟକ-୩୯୩୦୦

ASTIWAR
SICALI

A Collection of Short Stories written by
Nagen Saitia and Published by Bangshidhar
Sarmah M/s. Gauhati Book Stall, Gauhati-3.
Price Rupees Five only.

। প্রকাশক : ঐবংশীধৰ শৰ্মা • গুৱাহাটী বুক ষ্টল • শিলপুৰী • গুৱাহাটী-৩ ।

। প্রথম প্রকাশ : মাৰ্চ, ১৯৭৬ চন ।

। বেটুপাতৰ ছবি আৰু অঙ্কসজ্জা : বেনু মিছা ।

। হপা : ঐঅজিত কুমাৰ বায় • ঐসাবদা প্ৰিণ্টিং • ঘোষ লেন • কলিকতা-৬ ।

। বন্ধা : ঐনিবসান ঘোষ • অবা বাইণ্ডিং ওৱাৰ্কচ্ • কলিকতা-৬ ।

। মূল্য : পাঁচ টকা বাধোন ।

“জানি—তবু জানি
 নারীর ক্ষয়-প্রেম-শিশু-গৃহ নয় সব জানি ;
 অর্থ নয়, কাতি নয়, স্বচ্ছলতা নয়—
 আরো এক বিপন্ন বিষয়
 আমাদের অন্তর্গত রক্তের ভিতরে
 খেলা করে ;
 আমাদের ক্রান্ত করে—
 ক্রান্ত—ক্রান্ত করে।”

■ ଜୀବନୀୟ ହାତୁଡ଼ ନିର୍ମା ■

বহুতে ভবাৰ দৰে—আংগিকৰ পৰীক্ষা-
 নিৰীক্ষাৰ বাবে মই গল্প লিখা নাই ;
 বৰং বিষয়বস্তুৰ বাহাৰ ওপৰতহে
 আংগিক আৰু প্ৰকাশ-বীভিক নিউন
 কৰিবলৈ দিছোঁ। পাঠকৰ আনন্দ
 নিশ্চয় সকলো লেখকেৰে কাম্য ; কিন্তু
 লিখাৰ সময়ত কোনোবা পাঠকে ভাল
 পাব আৰু কোনোবাই বেয়া পাব—
 এই ভাবি মই লিখা নাই। ‘অতিশয়
 শিকলি’ত সন্নিবিষ্ট গল্পকেইটাৰ জন্মৰ
 সময়—সপ্তম দশকৰ শেষৰ আৰু অষ্টম
 দশকৰ প্ৰথমৰ সময়ছোৱা।

‘গুৱাহাটী বুক ষ্টল’ৰ দ্বাৰাধিকাৰী
 শ্ৰীমংগীৰ্ষৰ শৰ্মাৰ অনুৰোধতে সংকলনটি
 যুগুতাই দিছিলোঁ ’৭৩ চনতে। নানা
 অন্তৰিখাত তেখেতে প্ৰকাশ কৰিব পৰা
 নাছিল। এতিয়া সংকলনটিৰ প্ৰকাশ
 সম্ভৱ কৰি তোলাৰ বাবে শ্ৰীশৰ্মা
 ধন্যবাদাৰ্হ। তেখেতৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ শীৰ্ষ-
 কীৰ্ত্তন কাৰনা কৰিলোঁ।

নৱেম্বৰ খইকীয়া

। অস্তিত্বৰ শিকলি ।

অন্তিম অপেক্ষা	২
নবীৰ পাবন্ত মোৰ অস্তিত্ব	২৩
নিজস্বতা ত্যাগি যায়	৩১
যোক শুবলৈ দিয়া	৩৬
প্রায়শ্চিত্ত	৪০
এখন আচৰিত আৱনাৰ সমুখত	৪২
বন্দীৰ বিমনি	৫৬
চাৰিটা ডেকা আৰু এটা যবান	৬২
যত্নৰাৰ উল্লাস	৬৬
নিৰ্বাসন	৭৬
নিঃসঙ্গ অস্তিত্ব	৯৪

অভিয-অপেকা

ডাঠ পকা বেব আক বাবাণ্ডাত শিবকটা ডাঠ পকা খুটা, ছৱাব আক খিবিকীৰ ওপৰ অংশত অৰ্দ্ধবৃত্তাকাৰ খাজ, বিৰ্ণ হৈ যাব ধবা ক্ৰিম বং আক প্ৰায় শৰহীন পৰিবেশ। গেট বন্ধ, আগকালৰ ছৱাব-খিবিকী বন্ধ, লনত এবুকু নহলেও এক আঁঠু ঘাঁহ আক চাৰিওফালে পকাবেব। মাজে মাজে ভিতৰকালে পোহৰৰ আভাস আক সেই পোহৰ হেৰাই যোৱাৰ আশংকা। নিঃশব্দতা আক বিস্তৃত শূণ্ণগৰ্ভৰ আভাস। বাটেদি বোৱা গাড়ীৰ শব্দ, মানুহৰ শব্দ, বেলৰ ঘৰ্, ঘৰ্ আক উকি—পিচকালৰ বাবাণ্ডাত ছখন ইজি-চেয়াৰত নিঃশব্দে বহি থকা বৃদ্ধ আক বৃদ্ধা—যাব মুখ ছখন ঈষৎ আন্ধাৰত চিনিব নোৱাৰি, বহি আছে।

বৃদ্ধ ॥ আজি সোমবাৰ, সপ্তাহৰ আৰম্ভৰ তাৰিখ।

বৃদ্ধা ॥ [নিকন্তব]

বৃদ্ধ ॥ মোৰ জন্মবাৰ।

বৃদ্ধা ॥ আজি বুধবাৰ, মোৰ জন্মবাৰ।

বৃদ্ধ ॥ [নিকন্তব]

বৃদ্ধা ॥ বোৱা সোমবাবে অকণবপৰা চিঠি পাইছিলো, সি বৃদ্ধ' কেঁকত চাকৰি পোৱাৰ সম্ভাৱনাৰ কথা কৈছিল।

বৃদ্ধা ॥ আজি বুধবাৰ। আমাৰ বিয়াৰ তাৰিখ।

বৃদ্ধ ॥ বিয়া? কাৰ বিয়া?

বৃদ্ধা ॥ মোৰ বিয়া।

বৃদ্ধ ॥ তোমাৰ বিয়া? কাৰ লগত?

বুঝা ॥ [সোণালী বং, কোমল চকু, ক'লা চুলি, মিহি কোমল মুখ.....

বুঝা ॥ [এটা নিশ্বাস পেলায়] আচৰিত !

বুঝা ॥ কি আচৰিত ?

বুঝা ॥ সোণালী বং, কোমল চকু, ক'লা চুলি, মিহি কোমল মুখ—নাম মনত নাই।

বুঝা ॥ কি হৈছিল ?

বুঝা ॥ বিয়া।

বুঝা ॥ কাৰ বিয়া ?

বুঝা ॥ মোৰ।

বুঝা ॥ আচৰিত।

হুয়োৰে নিশ্বাস পৰে আক নিমাত হয়। পিচফালৰ চোতালৰ ওপৰত কাপোৰ মেলিবলৈ আঁৰি দিয়া এডাল তাঁৰত এটা চবাই পৰেহি। হুয়োৰে চকু চবাইটোত নিবদ্ধ হয়। হুয়োৰে মাজত যেন বিশাল নীৰৱতাৰ আঁচৰ। চবাইটোলৈ চাই চাই হঠাৎ বুঝাৰ চকুত উজ্জলতা ফুটি উঠে। বুঝাই আপোনমনে কৈ উঠে : ঠিক এনেকুৱা এটা নিৰ্জন সময়তে তেওঁ আহিছিল—সোণালী বং, কোমল চকু, ক'লা চুলি, মিহি কোমল মুখ। এটা চকলতাই তেওঁৰ চকুৰ মণিত খেলা কৰিছিল, শৰীৰত খেলা কৰিছিল। তেওঁৰ দৃষ্টি মাজে মাজে তীব্ৰ হৈছিল, অসহিষ্ণু হৈছিল। কাৰণ তেওঁ কৈছিল :

তেওঁ ॥ মই বেছি সময় নাথাকোঁ, মোৰ বৰ জৰুৰী কাম আছে। তোমাক চাই যাবলৈ আহিলোঁ। কাৰণ ॥

মই ॥ কাৰণ, তোমাৰ পৰীক্ষাৰ বাবে বেছি দিন নাই। পঢ়া। এই কেইদিন ভালকৈ পঢ়া। দেউতাই কি কৈছে জানা ? দেউতাই কৈছে তোমাৰ পৰীক্ষাৰ পিচতেই (এটা মধুৰ লাজৰ আৱৰণে যেন চকু-মুখ ঢাকি ধৰে)....তোমাৰ দেউতাৰ লগত কথা পাতিব।

কি হ'ল ? তুমি হাঁহিছা যে ? তোমাব, তোমাব অকণো বাক ভাল লগা নাইনে ?

তেওঁ ॥ ভাল লাগিছে, ভাল লাগিছে । কিমান ভাল লাগিছে মই কেনেকৈ বুজাওঁ ? কিন্তু, কিন্তু মোব পৰীক্ষা,—অ' ইও এটা পৰীক্ষা । কিন্তু ইটো পৰীক্ষা দিয়া নহব ।

মই ॥ (আচৰিত হৈ) তুমি কি কৈছা ? কিহব পৰীক্ষা ? কোনটো পৰীক্ষা দিয়া নহব ?

তেওঁ ॥ নাই, নাই, তেনেকুৱা কোনো কথা কোৱা নাই । কি যে কথাবোৰ মুখেৰে ওলাই যায় ।

মই ॥ নাই, তুমি মোবপৰা কথা লুকুৱাইছা । তুমি ক'ব লাগিব' তুমি ক'ব লাগিব ।

মই তেওঁৰ হাতত ধাপ মাৰি ধৰিলোঁ । মোব চকুপানী বাগৰি আহিবলৈ ধৰিলে । তেওঁ বব ইতস্ততঃ কৰিবলৈ ধৰিলে । আক মোলৈ দ্ৰিষ্টিৰে চাই ক'লে :

তেওঁ ॥ তুমি মোক ভালপোৱা ?

মই ॥ (নিকন্তব)

তেওঁ ॥ কোৱা । সঁচাকৈ তুমি মোক ভালপোৱা ?

মই ॥ (উচুপি উচুপি) তুমি কি ক'ব খুজিছা ? মোক তুমি কি কৰিব খুজিছা ?

তেওঁ ॥ মোব কি ভালপোৱা তুমি ? স্বাস্থ্য, চেহেৰা, সম্ভাৱনাময় ভবিষ্যৎ, নে এইবোৰ নেথাকিলেও কেৱল মোক ?

মই ॥ তুমি সদায় 'তুমিয়েই' মোব বাবে । তুমি কি মই ক'ব নোৱাৰোঁ.....

তেওঁ ॥ চোৱাঁ, মোব চকুলৈ চোৱাঁ (আঃ কি মধুৰ তেওঁৰ কণ্ঠ) । ধৰা মই যদি পৰীক্ষা নিদিওঁ ? মই যদি চাকৰি নকৰোঁ ? মই যদি আন্দোলনত যোগ দিওঁ ? তেতিয়াও তুমি মোক ভাল পাবানে ?

মই ॥ নাই, নাই, তুমি আন্দোলন কৰিব নোৱাৰা—তুমি